

Juryutlåtande

Inbjuden projekttävling om utveckling av det framtida Lunaområdet

Bakgrund och syfte

Bakgrund

Tävlingen arrangerades av Telge Fastigheter i samarbete med Södertälje Kommun och Sveriges Arkitekter.

Södertälje kommun ligger i södra delen av Stockholms län där Mälaren är förbunden med Östersjön genom slussen i Södertälje kanal. Detta gjorde att staden etablerades här redan under medeltiden. I dag kan olika perioder avläsas genom avtryck för stenstaden, industrialiseringen, modernismen och även spår av att Södertälje varit en badort för societeten. Under 1900-talets andra hälft genomgick stads kärnan en modernistisk omvandling och flera stora handelshus ersatte äldre bebyggelse och gatustruktur i centrala Södertälje. Luna är ett av dessa handelshus.

Det som idag kallas Luna består av fyra fastigheter:

Luna 1, 4, 8 och 9. Se mer om bebyggelsen i och kring kvarteren under avsnitt 9. "Tidigare beslut och styrdokument" samt i avsnitt 11. "Bebyggelsens förutsättning".

Under 2019 upptäcktes omfattande fuktskador i fasaderna på delar av Lunakvarteren.

Senare konstruktionsundersökningar visar att betongstommarna är av god kvalitet och möjliggör påbyggnad vilket betyder att fasaderna inom Luna 8 kommer att rivas men stommarna kommer att behållas. Det ger förutsättningar för en omdaning av Luna där målsättningen är att vitalisera stads kärnan. Omdaning sker genom att de idag storskaliga och slutna kvarteren bryts ner av två nya korsande stadsgator, den ena längs gallerian och den andra tvärs gallerian. Nya möjligheter öppnas upp i de nya mindre kvarteren.

Framtida Luna, med sitt centrala strategiska läge, sin kulturhistoriska prägel och sina samhällsviktiga funktioner blir en viktig pusselbit i utvecklingen av Södertäljes stads kärna och dess påverkan på hela kommunen med omnejd.

Syfte med tävlingen

Att belysa möjligheter och att få fram visionära och samtidigt konkreta förslag på hur Lunakvarteren kan utvecklas.

Tävlingen syftar även till att handla upp arkitekttjänster av det vinnande teamet för fortsatt uppdrag efter tävlingen som innebär att ta fram underlag till detaljplan och programhandling för hela eller delar av tävlingsområde samt med följande optioner:

Option 1: Systemhandling

Option 2: Bygglov

Option 3: Bygghandling, uppföljning under byggtid och relationshandling

Tävlingsuppgiften och dess förutsättningar

Tävlingsuppgiften

Uppgiften bestod i att ta fram ett konceptuellt förslag för ny Lunakvarteren. Förslagen skulle vara baserat på visionen och förhålla sig till följande aspekter:

1. Öppna upp Lunakvarteren genom att ersätta inomhusgallerian med nya stadsgator och platsbildningar med hänsyn till den utmanande topografin och tillgänglighet samt ökad trygghet.
2. Avvägning mellan önskemålet om hög exploatering och kvalitativa stadsrum med goda vistelsekvaliteter.
3. Koncept för kvarterens blandning av funktioner och verksamheter samt hur de ska placeras för att maximera potentialen för stadsliv. Både kommunala behov och fastighetsägarperspektiv ska vägas in.
4. Förslaget ska spegla samtiden och på samma gång förhålla sig till omgivningens kulturhistoriska byggnader på ett respektfullt sätt.
5. Utnyttja befintliga stommar maximalt inom Luna 8 på ett sätt som stärker tävlingsförslagens helhetskoncept.

Tävlingsprocess

Inbjudan till prekvalificering i projekttävlingen annonserades den 4 april 2023.

Under prekvalificeringsfasen mottogs 36 intresseanmälningar varav 35 godkändes för utvärdering.

Arrangören valde sedan ut fyra team som bjöds in att delta i tävlingen.

Individuella startmöten hölls med de fyra utvalda teamen under vecka 35 och förslagen lämnades in av de tävlande den 14 december 2023.

Jury

Tävlingsjuryn bestod av:

Krister Mellström – VD Telge Fastigheter, juryns ordförande

Elena Qyreon – huvudprojektledare Luna, Telge Fastigheter, arkitekt SAR/MSA

Tobias Stridsberg – projektchef Telge Fastigheter

Andreas Klingström – samhällsbyggnadsdirektör Södertälje kommun

Andreas Pålsson – stadsarkitekt Södertälje kommun

Ola Hellekant Nilsson, arkitekt SAR/MSA utsedd av Sveriges Arkitekter

Katarina Borg, planeringsarkitekt FPR/MSA, landskapsarkitekt LAR/MSA utsedd av Sveriges Arkitekter

Tävlingsfunktionär: Jesper Orwald, Telge Inköp

Processledare och jurysekreterare: Ulrika Nero, Arkitekt SIR/MSA, Sveriges Arkitekter.

Bedömningskriterier

Förslagen har utvärderats utifrån de kriterier som angavs i tävlingsprogrammet:

- Hur väl förslaget stärker Södertäljes stadsliv och attraktivitet och blir del av en sekvens i stadskärnan.
- Hur väl förslaget tar hand om höjdskillnader inom området.
- Hur väl förslagets nya byggnader och dess olika karaktär relaterar till befintliga byggnader och platser.
- Hur väl förslaget tillskapar trygga väldesignade byggnader, offentliga rum och mötesplatser (inomhus och utomhus).
- Hur väl förslaget skapar förutsättningar för dag- och kvällsaktiviteter genom mixen av funktioner som bostäder, arbetsplatser, kommersiell- och samhällsservice.
- Hur väl förslaget stödjer och synliggör flexibilitet och resiliens – uthållighet och föränderlighet över tid.
- Hur väl förslaget skapar stark och hållbar identitet.
- Hur väl förslaget omhändertar ekonomiska parametrar, tillskapar bygggrätter som har potential att tilltala marknaden och kan utföras i etapper.
- I vilken utsträckning förslaget bevarar befintliga stommar och underbyggd konstruktion, bygger på tekniskt genomförbara lösningar och tar hänsyn till hela livscykelperspektivet.
- I vilken utsträckning förslaget tillför grönska och bidrar till biologisk mångfald i stadskärnan.

Bedömningsprocess

En projektävling genererar stegvis ökad kunskap om uppgiften och programmet. Under bedömningsarbetet får jurymedlemmar med olika kompetenser möjlighet att utveckla förståelsen för projektet och varandras kunskapsområden. Genom att juryn är sammansatt av ledamöter med olika kompetenser är förutsättningarna goda för att många aspekter av uppgiften blir väl genomlysta.

Genom tävlingen utvecklas också kunskap och samsyn hos tävlingens arrangörer beträffande gestaltning, ekonomi och funktion som är värdefullt i det fortsatta arbetet efter tävlingen.

Juryns arbete omfattade noggrann inläsning av samtliga tävlingsbidrag, diskussion och bedömning av de fyra förslagen och slutligen fördjupade diskussioner. Juryn hade utöver individuellt arbete totalt fem möten.

Juryen har i sitt arbete med bedömningen tagit hjälp av referensgrupper med sakkunniga som belyst följande områden:

- Konstruktion
- Ekonomi
- Bostadsfrågor
- Butiksrelaterade frågor
- Planfrågor samt frågor om park och landskap, gata och trafik
- Kommersiella förutsättningar
- Nätfrågor

Juryens Generella Bedömning

Teamen har visat stort engagemang och förslagen vittnar om den omfattande kunskap och professionalitet som de tävlande besitter.

Tävlingen och de inlämnade förslagen belyser möjligheterna för Luna-kvarteren väl och samtliga förslag rymmer stora kvaliteter. Uppgiften är komplex och de fyra teamen har tagit olika grepp och resonerat på olika sätt kring funktioner och dess placeringar. Juryen har under bedömningen lagt fokus på att förstå förslagsställarnas principer, vilken struktur de föreslår och det koncept som de tävlande har landat i.

De fyra förslagen visar även olika sätt att förhålla sig till och ta hand om nivåskillnaderna som är en stor utmaning på platsen och en komplex del av tävlingsuppgiften. För juryn har det varit spännande och berikande att sätta sig in i och diskutera teamens olika lösningar.

Juryen konstaterar att teamen har tagit fasta på och adresserat frågor om återbruk och de miljövinster det kan medföra genom att föreslå innovativa lösningar såsom exempelvis återbruk av tegel och genom att alla förslagen i stor utsträckning bevarar befintliga stommar. Tre av förslagsställarna föreslår nya stommar enbart av trä medan det fjärde föreslår en kombination av trä och betong.

En annan reflektion som juryn gör är att teamen i olika grad redovisar Luna i ett större, mer "utzoomat" sammanhang som kopplar till det större stadsbyggnadsperspektivet. På samma sätt gäller det analys och beskrivning av hur de nya offentliga rummen som skapas kompletterar de offentliga rum som finns i Södertälje idag och vilka kvaliteter/funktioner/behov de nya platserna behöver fylla. På samma gång är juryn medveten om att detta hänger samman med inlämningskraven i tävlingen och på den yta för redovisning som stod till förfogande för teamen.

I tävlingsprogrammet visas ett förslag till lägen för indelning av Luna-området men inget av tävlingsförslagen har helt anammats den föreslagna indelningen. Teamen har i stället förhållit sig fritt och i olika grad utforskat andra möjligheter på sätt som visar nyfikenhet och mod. Detta imponerar på juryn. Teamen har även på skilda sätt tagit sig an frågor som rör fastighetsägarperspektiven. Placering av så kallade ankarhyresgäster, sammansättningen av hyresgäster samt olika fördelningar av funktioner för optimerade flöden har begrundats.

2024-03-26
Sida 5(14)

Alla fyra förslag är fint presenterade och visar på hög ambition och stor förståelse för projektets komplexitet och utmaningar.

Genom att förslagen även har ställts ut under bedömningstiden har de bidragit till inspiration, dialog och diskussion bland allmänheten och har skapat förståelse för den process som påbörjats genom projekttävlingen och som ligger framför Telge Fastigheter och Södertälje kommun tillsammans med det vinnande teamet.

Juryns beslut

Efter avslutad bedömning har juryn utsett "Himlen är vårt tak" till det vinnande bidraget i tävlingen.

Uppgifter om förslagsställare är hämtade från förslagens namnsedlar, vilka bröts först efter avslutad bedömning. De fyra förslagen kan studeras i sin helhet och laddas ned från Sveriges Arkitekters hemsida.

Juryn vill tacka alla tävlingsdeltagare!

Juryn riktar ett varmt tack till alla team som har deltagit och för det stora engagemang och arbete som lagts ner på tävlingsförslagen.

Vinnande förslag:

Himlen är vårt tak

Förslagsställare: CF Möller Sverige

Med det vinnande förslaget öppnas Luna med ljusa, trygga och trivsamma kvarter som bidrar till utvecklingen av en modern stadskärna.

”Himlen är vårt tak” tar ett smart grepp om platsen med en diagonal som löper från söder till norr och skapar en ny kvartersstruktur. Två nya platser/torg etableras i anslutning till Storgatan respektive Nygatan och de öppna hörnen leder besökarna in. Den övre delen av Luna är upphöjd till Nygatans nivå medan den nedre ansluter till Storgatan och Stora Torget. Därigenom har förslagsställarna format ytor som är väl kopplade till de omgivande stadsrummen. Stadens invånare kan röra sig genom kvarteret via de nya torgen och trappan som binder samman de två nivåerna. Det är en innovativ lösning, verksam i alla tre dimensioner och i alla väderstreck. Lösningen är modig och bygger på kloka ställningstaganden och avvägningar.

Den övergripande idén

Den renodling som förslaget rymmer är dess styrka. Ett exempel är sättet att hantera nivåskillnaden som anspelar på Södertäljes typiska och dramatiska sprickdalslandskap. Det gestaltas genom att två olika nivåer har accepterats i kvarteret. Vardera nivån ges ett högt värde genom att den utgör golv i kvarterets två nya torg; Kunskapsplatsen invid Nygatan och Kulturtorget vid Storgatan och intill Stora Torget. Detta är utgångspunkten i förslaget och den strukturellt bärande idén.

Nivåerna skapar tillsammans ett berg-och-dal-förhållande som ger Lunakvarteret en stark inre karaktär. Den beskrivs tydligt genom det diagonala gaturummet som via de nya platserna och den breda "Täljetrappan" förbinder Nygatan i kvarterets södra hörn med Stora Torget i dess norra.

Landskapet och stadsrummet

Diagonalen är orienterad utifrån väderstrecken för att på bästa sätt förse kvarterets inre rum med dagsljus. En styrka i förslaget ligger också i stadsrummens skala och utformning som skapar tydlighet utan prång eller gömda hörn samtidigt som de ger en varierad upplevelse av rummen i kvarteret. Det är noggrant studerat, liksom hur solen letar sig in till de offentliga platserna.

Det inre av Luna blir synligt från flera håll. Både uppifrån Nygatan där man sannolikt kommer att kunna se hela vägen via diagonalen ner till Stora Torget. Och tvärt om genom den generösa öppningen från Storgatan och torget som bjuder in och skapar nyfikenhet hos förbipasserande och besökare.

Kvarterets inre delar, verksamheter och platser

De två nya torgen bedöms ha goda kommersiella kvalitéer och på samma gång skapa inspirerande och trygga rum i staden.

Förhållandevis generösa mått på gator och platser gör att människor ledigt kan röra sig genom kvarteren. Förslaget visar en avvägd och mänsklig skala mot torgen, trots att även höga hus ryms här. Arkitekturen som illustreras känns enkel och fin, väl anpassad till platsen.

Diagonalen ansluter till befintliga flöden i stadskärnan och knyter på så vis samman omgivningarna. Det är funktionellt och de föreslagna målpunkterna och verksamheterna skapar liv under såväl den ljusa delen av dagen som under kvällen på ett tryggt och genomtänkt sätt. Nivåskillnaderna hanteras förtjänstfullt samlade i en punkt och tillgängligheten ökas genom hissens placering på Kunskapstorget.

Skola, bibliotek och den föreslagna saluhallen är placerade med eftertanke. Bibliotekets utformning där potential finns för stor genomsikt skapar trivsel och trygghet. Bostadsentréer är orienterade till attraktiva lägen och den sittvänliga trappan i söderläge framför den tänkta biografen bedöms ha förutsättningar för att kunna utvecklas till ett trevligt ställe att umgås på för stadens invånare. Indelningen med två större och två mindre kvarter framstår som robust och kan ge en bra mix med stora möjligheter och flexibilitet över tid där vissa funktioner kan flyttas runt medan andra är mer fasta i sina placeringar.

Byggbarhet, ekonomi och hållbarhet

Förslaget bedöms vara byggbart och det återbrukar en avsevärd del av stommarna i det gamla kvarteret. Även den andel ny grundförstärkning som krävs kan anses vara rimlig. Nya stommar föreslås vara av trä. Det ger en positiv bedömning ur ett ekonomiskt perspektiv liksom utifrån aspekter som handlar om hållbarhet.

Sammanfattning

”Himlen är vårt tak” övertygar genom sättet att sortera och välja värdeskapande åtgärder för landskapet, staden, kvarteret och människorna som ska vistas här. Genomtänkta lösningar berikar omgivningen i alla riktningar. Dagsljusföring, olika verksamheters fördelning och placering samt hur entréer utformas och orienteras gör att förslaget bedöms genomgripande mycket övertygande. Diagonalaxeln skapar överblick inte bara inuti kvarteret, utan också ut mot angränsande stadsrum. Förslagsställarna visar hur nytta kan dras av nivåskillnaderna och förslaget bedöms kunna ge ett högt, långsiktigt värde genom de förutsättningar som strukturen skapar. Attraktiva och inbjudande platser och en arkitektur som formas med avvägd skala och inkännande gestaltning kan tillföra staden stora kvaliteter och ge Luna stark karaktär och identitet.

Att utveckla vidare efter tävlingen:

- ”Täljetrappan” innebär en utmaning genom att det finns risk för att den kan upplevs som en barriär. Det är viktigt att trappan utformas med tanke på att i största möjliga mån motverka den effekten samt att säkerställa att trappan utformas på ett tryggt sätt.
- Med den lösning som redovisas måste det övre torget byggas upp vilket skapar en högre brant/nivåskillnad. Det ger i sin tur ökad BTA som riskerar att till största delen vara mörk. Rätt och omsorgsfullt hanterad kan den skapa möjligheter och därmed bli en tillgång.
- Gästgivaregatan behöver fortsatt utvecklas för att motverka känslan av bakgata.
- Under det fortsatta arbetet bör utformningen vägas av mot konstruktiva frågeställningar som t ex grundläggning.
- Fortsatt utveckling av återbruksidéer.
- Mängden hårdgjord yta beror till stor del av bjälklag, både befintliga och tillkommande. Utformningen under det fortsatta projektet bör beakta och utveckla de gröna värdena i så stor utsträckning som det är möjligt.

Vid samma bord

Förslagsställare: White Arkitekter

Förslagets övergripande idé och struktur

Förslaget bygger på en tydlig analys av Södertäljes gatunät och bebyggelsestruktur och visar på förståelse för platsens läge och möjligheter till stadsliv, trygghet, vistelsevärden och attraktivitet.

”Vid samma bord” utgår från kvartersstadens klassiska principer och genom ett enkelt grepp ansluter förslaget till befintlig struktur. En rationell plan med tydligt avgränsade kvarter, gator och torg och med en återupprättad koppling i öst-västlig riktning kan initiera nya rörelsemönster.

Det nya Lunatorget har välstuderade mått och skulle kunna bli en naturlig del i stadskärnans sekvens av stadsrum. Förslagsställarna arbetar med fasade hörn och snedställda fasader för att skapa överblick och synlighet utan dolda hörn på Lunatorget. Bebyggelsens höjder och placering har anpassats väl för att torget ska bli ljust och vindskyddat. Juryn anser samtidigt att torget, som är den enda mötesplatsen, är placerat för långt ifrån Storgatan varifrån de flesta besökare sannolikt skulle röra sig. Förslagsställarna sätter stor tillit till det nya torgets attraktivitet medan juryn hade önskat se fler tankar som visar hur man lockar besökare in i kvarteret och hur det samspelar med resten av staden.

Hantering av höjdskillnader

Nivåskillnaden löses på ett rationellt sätt i två punkter genom trappor som kopplar torget uppåt respektive nedåt. Mellan Lunatorget och Nygatan löses tillgängligheten med hiss medan ramper föreslås mellan Lunatorget och Storgatan. Juryn anser dock att ramplösningen blir alltför lång där vilplan och mindre platser längs rampens sträckning riskerar att upplevas som trånga och otrygga. Stödmurar, eventuella planteringar samt räcken som tillkommer kan bli en utdragen barriär i det långa gaturummet och det skulle innebära en stor utmaning att gestalta denna lösning så att den blir inbjudande och lockar till rörelsen genom kvarteret.

Nya byggnader

Förslagsställarna har haft tydligt fokus på att lösa övergripande strukturfrågor. Förslagets byggnader är enkelt och schematiskt redovisade och upplevs i mindre grad tillföra något nytt förutom de två punkthusen som bidrar med en ny skala. Tilläggen som redovisas, både i form av nya tillägg, exempelvis de högre husens höjd och volym, samt omgestaltade fasader såsom de nya burspråken mot Storgatan, som uppfattas vara lite okända och inte övertygar juryn.

Den långa S:ta Ragnildsgatans utformning rymmer svårigheter genom att fasaden längs gatan är väldigt lång och utan avbrott. Gatan och torget skulle dock kunna utvecklas väl genom zonerings och mer programmering.

Den enkla strukturen i förslaget kan bli en naturlig utveckling av Södertälje snarare än kvarter med unik identitet. Generaliteten i förslaget kan samtidigt möjliggöra identitetstarka byggnader och tillägg.

Verksamheter, placering och fördelning

Orienterbarheten är som nämnts en av förslagets styrkor medan fördelningen av verksamheter ej är optimal. Förslagsställarna har placerat biblioteket i ett bra läge men när planen studeras visar det sig att entrén är långsmal och trång. De föreslagna kontorsytorna tar alltför stor plats i bottenvåningen vilket ger sämre förutsättning för att tillgodose kommersiella behov och skapa liv i gatuplanet. Detsamma gäller för gymnasieskolan som har fått ta stor plats i bottenvåningen och vetter mot torgets ena långsida. Denna lösning bidrar i mindre utsträckning till aktivitet under kvällar och helger. Biografen bedöms däremot vara bra placerad och torget är genomtänkt utformat men hade behövt programmeras tydligare. Förslaget rymmer en flexibilitet, men de djupa byggnaderna begränsar i viss mån användningen och möjligheterna i förslaget. Övergripande finns dock goda möjligheter för en mix av funktioner och förslaget bedöms kunna utvecklas väl för att skapa stadsliv över hela dygnet.

Stora multifunktionsbyggnader ger utmaningar ur ekonomiska aspekter där renodling ofta är att föredra ur ett ägarperspektiv. Dock bedöms rationaliteten i förslaget boga för god byggbarhet.

Det tydliga och enkla greppet för bostäder i punkthusen är positivt medan de ur ett grundläggningsperspektiv innebär utmaningar.

Förslaget som helhet bevarar befintliga stommar och konstruktion i relativt stor utsträckning och andelen yta som skulle behöva grundförstärkas eller där ny grundläggning be-

hövs är relativt låg. Ny stomme föreslås vara av trä, vilket är positivt för resurshushållning och hållbarhet.

Lunatorget ges tillräckligt med jorddjup genom en sänkt stomme och yta för större träd och planteringar och gräsytor som är viktiga för uppsämning av för dagvatten och skyfall. Terrasserade växtbäddar föreslås längs Garvaregatan. En vild karaktär i planteringarna föreslås som ger goda förutsättningar för biologisk mångfald. Sammantaget visar detta att förslagsställarna har god kunskap om grönskans förutsättningar.

Det sammanvävda Luna

Förslagsställare: BAU, Alison Brooks Architects, LARK

Förslagets övergripande idé – struktur, kopplingar och nivåer

Förslaget öppnar upp dagens slutna Luna-kvarter med två nya "passager" genom kvarteret; den östvästliga S:ta Ragnhildsgatan och en ny nordsydlig gränd/stråk.

Kvarterstrukturen är upplöst i ett trappande landskap med torg och platser på olika nivåer, sammanbundet av trappor, murar och terrasser.

Här finns potential till attraktion genom att förslaget bjuder stads kärnan på något helt nytt. Det är ambitiöst genom förslagsställarnas vilja att föra in en ny skala och på många

sätt är förslaget fint utformat med det mindre torget i nära anslutning till Storgatan som bedöms kunna locka besökare in i kvarteret. Det finns dock en stor utmaning på strukturnivå. De många olika torgen och platserna ska programmeras, utvecklas, förvaltas och vara trygga. Det finns en stor risk för att det blir svårt att orientera sig och få överblick i kvarteret med flera prång som kan bli otrygga. Genom att laborera med gränsen mellan ute och inne i de öppna bottenvåningarna kan det även bli svårare att förstå hur de olika platserna förhåller sig till varandra.

Nivåskillnader omhändertas genom flera olika lösningar med trappor och ramper utspridda inom kvarteret samt en hiss lösning i biblioteket. Juryn anser att det finns en risk för att de mindre rummen med sina vrår, ramper och trappor samt de räcken, handledare och murar som av nödvändighet tillkommer kan bidra till en barriäreffekt samt att det blir svårt att orientera sig i kvarteret.

Förslaget kopplar väl till Storgatan genom att de nedre delarna av S:ta Ragnhildsgatan, Garvaregatan och Gästgivaregatan är omhändertagna. Nygatan är däremot närmast helt bortkopplad från det nya kvarteret genom att endast en mindre öppning föreslås där trappor leder ner och in mot Lunaplatsen.

Verksamheter och funktioner

Juryn är tveksam till om förslagets många platser ger de förutsättningar som krävs för att befolka dem under större delen av dygnet och under de växlande årstiderna. Juryn reser även frågetecken kring placering av verksamheter och funktioner och ser svårigheter kring hur besökare ska lockas till de inre delarna av kvarteret som bedöms bli något introvert och därigenom försvåra för stadsliv över hela dygnet. Den föreslagna saluhallen vid Nygatan kan bli en målpunkt för den delen av kvarteret. Butiker är placerade enbart mot Storgatan vilket juryn ser som en nackdel och gymnasieskolan tillåts ta väl stor plats i bottenplan. Skoltorget bedöms kunna fungera väl medan Lunaplatsens omgivande höga byggnader riskerar att begränsa dess vistelsevärden. Bibliotekstorget är problematiskt genom sin avskildhet och brist på flöden som innebär att det finns risk för att detta blir en otrygg plats under kvällstid.

Nya byggnader

Arkitektens uttryck är sprunget ut goda resonemang om att förhålla sig till omgivningen och refererar till mönster och rytm som förtjänstfullt underbygger de estetiska ställningstaganden som teamet har gjort. Juryn anser samtidigt att resultatet blir en bebyggelse som skiljer ut sig och där enskilda uttryck och skalan upplevs främmande för platsen och därmed blir representanter för en tidstypisk arkitektur som kan få svårt att samspela med befintlig bebyggelse och på kort tid riskerar att upplevas som daterad.

Förslaget tar tillvara befintliga stommar och konstruktion väl och nya stommar föreslås vara av trä. Andelen yta som skulle behöva grundförstärkas eller där ny grundläggning behöver ske är fullt rimlig vilket är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv liksom utifrån aspekter som handlar om att hushålla med resurser och om hållbarhet.

Flätan

Förslagsställare: Marge arkitekter, Karavan Landskap, TAM Group

Förslagets övergripande idé – struktur, kopplingar och nivåer

Förslaget bygger på ett rationellt koncept med en sluttande park placerad centralt i kvarteren samt två mindre torgbildningar. En analys av stadssammanhanget redovisas och teamet har plockat upp riktningarna och kopplingarna till omgivningen i två nya gränder/passager: Lunastråket och S:t Ragnhildsstråket.

Lunastråket som knäcker där det möter S:t Ragnhildsstråket är bitvis väl smalt och blir sannolikt mörkt men öppnas upp invändigt med platser i olika nivåer. Till den centrala parken Lunatäppan kan solen tidvis leta sig in medan Boktorget intill upplevs avsidet och prångigt. Juryen är tveksam till om förslaget ger tillräckliga förutsättningar för att befolka dessa platser där inget av de tre torgen/platserna har kontakt med omgivande gator utan är skydda av bebyggelsen vilket gör det svårare att locka in besökare och bidra till stadslivet.

På grund av graden av exploatering och den genomsnittliga byggnadshöjden bedöms upplevelsen av gränderna och torgen i flera delar bli trång och mörka.

”Flätan” tycks inte skapa tillräckligt med kvalitativa platser och rum i staden, tillgängliga för alla. Å andra sidan är det utformat med stor rationalitet och ur vissa perspektiv kan det tyckas ha en styrka som exempelvis genom att en stor mängd BTA tillskapats.

Förslaget fördelar höjdtvåningarna på tre partier med trappor kompletterade med ramp på motstående sida om Lunatäppan i kvarterets mitt. Nivåskillnaderna tas upp på ett fint och naturligt sätt i S:t Ragnhildsstråket med de kortare trapporna, sittplatser och vilplan som följer topografin. Det kan bli ett naturligt sätt att leta sig in i kvarteret och ta sig mellan nivåerna utan att det känns oöverstigit. Nivåerna tas också upp i Lunatäppans terrasserade perennplanteringar och sittplatser. Det är dock utmanande för besökare med funktionshinder och bedöms ej vara tillgängligt ur den aspekten.

Nya byggnader och helhetsintrycket

Förslagsställarna redovisar en analys av stadslandskapet och hur den nya bebyggelsen samspelar med den befintliga. Byggnaderna följer landskapet och trappor upp mot Nygatan på ett naturligt sätt.

Förslaget nyttjar en stor andel av befintliga stommar vilket är positivt. Samtidigt konstaterar juryn att förslagets omfattande byggnadsmassa kräver en stor andel ny grundläggning och förstärkning vilket är en nackdel. Nya stommar som föreslås är utformade med trä och betong där det senare ger sämre inverkan ur miljömässiga aspekter.

”Flätan” förhåller sig som helhet väl till omgivningen. Enkla utvecklingsbara grepp redovisas. Gatorna knyter an till omgivningen och förslaget är det enda som även kopplar till Rådhusgatan. Dock framstår kvarteret i viss mån som fortsatt slutet. Det är inte självklart hur besökaren lockas in och det finns en risk att kvarteret som helhet upplevs som ett kontorskomplex. Volymerna upplevs vara djupa och massiva och den redovisade arkitekturen i mindre grad inkännande, där det raffinerade och riktigt inspirerande saknas.

En styrka i förslaget är Lunatäppan som har potential att kunna bli en riktigt fin plats medan en brist i nuvarande utformning är karaktären av ”sittpark” där juryn gärna hade velat se förutsättningar för fler aktiviteter.